

Õnnistussõnad õmblusmasinale

"Päevaleht"
22. II 1993

"Asjad ei saa enam hullemaks minna, nad saavad ainult paremaks minna," ütleb Peeter Oja mitmemõtteliselt. On kolmapäev, 17. veebruar, päeval oli Estonia teatri üldkoosolek arutanud, mida edasi teha. Kõlas ka küsimus, kas mitte üldse laiali minna. Öhtul kell kuus algas samas saalis muusikali "Viuldaja katusel" proov, kus päevastele muremõtetele vaatamata oli tarvis särada, seda enam, et lavastaja Georg Malvius Rootsist ise proovi tegi. "Arme rahast räägime, peasi, et me kokkuleppele jõuame," kõlab lavalt. "Raha on selle maailma suurim needus!" hõiskab noor maailmaparandaja Perchik ja piimamees Tevje karjub vastuseks: "Oo, Jumal, lase see needus mulle kaela sadada!"

"Vaene olla ei ole mingi patt!" lohutab Tevje sedasama Perchikut, kuid pomiseb samas endale, et "ega see mingi auasi ka ei ole."

"Ka vaesele rätsepale kulaks siin ilmas veidikene õnne ära." Tõepoolest, rätsep Motel saab oma väikese (suu-

re) õnne.

Niisiis, millest räägib J. Bocki muusikal "Viuldaja katusel"? Kas igas ajahetkes sellest, mis väikerahva hinges

kõige enam valutab. Tol, 1989. aastal, mil tükk Estonia teatris lavale tuli, oli kindlasti kõige valutavam probleem väikerahva eksisteerimine

suurrahva kõrval/sees. Kas praegu on kõige valutavam raha? Teatris tundub küll nii olevat.

"Viuldaja katusel", see

• PEETER OJA on nõutu: pole kerge lülituda menutükki — Tevje rolli, mida kunagi mängis Jüri Krjukov.

GUNNAR VAIDLA foto

1989. aasta menutükk eesti teatris on päris pikka aega varjusurmas olnud. Nüüd on tükk taas proovisaalis ja kohe ka uuesti vaataja ees uuendatud kujul. Peategelast Tevjet mängib Peeter Oja.

Peeter Oja: Sa räägid rahast. Jah, muidugi. Aga minu arvates on see lugu eelkõige armastusest. Armastusest nii laias mõistes kui olla saab: pere, laste, naise, kodumaa, rahvuse, usu vastu. Nendes inimestes on võimas valguse jõud, mida pealetungiv pimedus ei saa hävitada. Nad jäävad ikka püsti, pole väge, mis suudaks neid murda.

Kas sul on varem niisugust kogemust olnud, nii suure rolliga hiljem tükki sisse tulla?

Ei ole olnud, ja pean tunnistanama, see on ka mu senise töö kõige raskem kogemus. Pealegi — milline tükk, lavastaja, partnerid!

Piimamees Tevje — kes ta siis ikkagi on?

Ta on omaküla mees, kes armastab oma rahvast, oma kultuuri, oma peret. See

hoiab teda tasakaalus. Pluss traditsioonid.

Pluss sõnaosavus...

Sellest tal muidugi puudu ei tule. Ta võiks hommikust õhtuni rääkida: nagu pühakiri ütleb... Ta tsiteerib kogu aeg Piiblit, tähendab — ta on seda lugenud. Aga tal on väga hea fantaasia, ta paneb omalt poolt Piiblile juurde. Mulle meeldib see: "Kui vaene mees sööb oma kanapoega, siis üks neist on haige." "No kus see kirjas on?" "No kus mina tean, aga kuskil seal pühakirjas midagi kanadest jututu on." Aga see on muusikali humoorikas poolus. Tevje kannab ka teist, sügavalt traagilist. Ta on püüdnud kõigiga läbi saada, aga ikka tuleb päev, kus liüakse jalad alt — mille eest, ei saa aru.

"Kas on olemas õnnistussõnad õmblusmasinale?" küsib Tevje rabilt. Ju nad ikka peavad olema. Peavad ju! Kõikidele asjadele siin maailmas on oma õnnistussõnad".

MARE PÕLDMÄE